

KOULUN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2022-2025

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: *Lintuvaaran koulu*

SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Vuonna 2015 uudistunut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaki velvoittaa oppilaitokset sitoutumaan suunnitelmalliseen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen. Vuoden 2017 alusta lähtien kaikki esi- ja perusopetuksen, toisen asteen sekä korkeakoulusteen oppilaitokset ovat olleet velvoitettuja laatimaan oppilaitoskohtaisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman.

Yksinkertaisimmillaan yhdenvertaisuus merkitsee samanarvoisuutta riippumatta ihmisen sukupuolesta, iästä, kansalaisuudesta, alkuperästä, kielestä, vammasta tai seksuaalisesta suuntautumisesta (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014). Suomen perustuslaki (1999/731) kieltää syrjinnän ja eri asemaan asettamisen ilman hyväksyttävää perustetta sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Tasa-arvolaissa (2005/232) määritellään viranomaisen velvollisuus edistää kaikessa toiminnassaan sukupuolten välistä tasa-arvoa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Viranomaisilla on velvollisuus vakiinnuttaa sellaiset toiminta- ja hallintotavat, joilla varmistetaan sukupuolten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että sukupuolilla on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Opetuksen, tutkimuksen ja oppiaineiston on tuetettava tämän lain tarkoituksen toteutumista.

Lintuvaaran koulussa on yli 500 oppilasta, jotka opiskelevat yleisopetuksen tai erityisopetuksen luokissa. Koulussamme on tämän lisäksi valmistavia luokkia.

Koulumme on monikulttuurinen. Lintuvaaran koulu haluaa sitoutua yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen koko koulun tasolla. Koulussamme painotetaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemista, yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyttä tuetaan koko koulun tapahtumilla.

Espoon kaupungin tavoitteena on edistää toiminnassaan ihmisten keskinäistä yhdenvertaista kohtelua, yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja vastata yhtä hyvin eri sukupuolten tarpeisiin.

1. SUUNNITELMAN LAATIMISESTA, TOIMENPANOSTA JA SEURANNASTA VASTAAVAT HENKILÖT

Lintuvaaran koulussa on perustettu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotiimi, joka vastaa suunnitelman tekemisestä, arvioinnista ja päivittämisestä. Tiimi on myös kutsunut koolle oppilaista koostuvan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustiimin, jonka tehtävänä on kertoa koulun yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tilasta oppilaiden näkökulmasta.

2. SELVITYS: YKSIKÖN TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN NYKYTILANNE

Koulussamme on teetetty kysely keväällä 2023 koulun henkilökunnalle. Kyselyssä kartoitettiin henkilökunnan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää osaamista ja tietoa. Kyselyssä kartoitettiin myös sitä, onko henkilökunta kohdannut oppilaisiin kohdistuvaa syrjintää.

Kyselyyn vastasi koulumme henkilökunnasta 21 työntekijää. Heistä suurin osa kokee osaavansa kertoa oppilaalle, mitä tarkoittaa tasa-arvo. Puolestaan yhdenvertaisuuden käsite näyttäytyi epämääräisempänä. Kyselylomakkeessa oli eritelty syrjintäperusteet, joista vastaajat olivat havainneet eniten syrjintää alkuperän ja kansalaisuuden perusteella. Koulussamme oli kuitenkin havaittu epäkohtia kaikilla syrjintäperusteiden osa-alueilla.

Yli puolet kyselyyn vastanneista oli havainnut syrjintää kielitaidon tai sen puutteen perusteella sekä oletuksista tai normeista poikkeavan oppimiskyvyn tai käytöksen perusteella. Suurimalla osalla vastaajista ei ollut valmista toimintamallia puuttua eriarvoistaviin käytänteisiin tai tilanteisiin. Suurin myös koki, ettei heillä ole tarpeeksi tietoa ja osaamista edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koulussa.

Eräs vastaajista nosti esille uskonnonopetuksen eriarvoistavat seuraukset, liikunnanopetuksen sukupuolittavat käytänteet sekä sen, ettei muunsukupuolisuutta tunnisteta laajasti koulussamme.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN EDISTÄMISEKSI

Tavoite/tavoitteet tasa-arvon edistämiseksi koulussa: <i>Tavoitteena on lisätä tietoisuutta tasa-arvoisista mahdollisuuksista ja kohtelusta koko koulun tasolla sekä tarjota toimintamalleja edistää tasa-arvoa.</i>	Tavoite/tavoitteet yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi koulussa: <i>Tavoitteena on ennaltaehkäistä syrjintää ja edistää yhdenvertaisuutta julistautumalla syrjinnästä vapaaksi kouluksi syksyllä 2023. Tavoitteena on tarjota toimintamalleja edistää yhdenvertaisuutta koulussamme.</i>
2023-2024 Toimenpiteet: Huomioimme koulumme toiminnassa muun muassa tyttöjen viikon, poikien päivän sekä tuomme tietoisuuteen prideen liittyviä tapahtumia. Koulussamme edistetään tietoisuutta seksuaalikasvatukseen kouluttamalla henkilökuntaa pikkukursseilla. 2024-2025 Toimenpiteet: Tuomme tietoisuuteen koulun toiminnassa muun muassa Prideen liittyviä tapahtumia ja pyrimme huomioimaan tyttöjen viikon ja poikien päivän. Tarpeen mukaan koulutamme henkilökuntaa seksuaalikasvatuksen teemoihin. Tavoitteena on tuoda myös henkilökunnan tietoisuuteen mahdollisuus sukupuoli-neutraalista pukukopista liikuntatunneilla. Tavoitteena on jakaa jokaiseen luokkaan turvallisemman tilan periaatteet huoneentaulu.	2023-2024 Toimenpiteet: Rasismin vastaisen viikon huomioiminen koulun toiminnassa, autismitietoisuusviikon huomioiminen koulun toiminnassa. Tarkentuu toimintavuonna 2023–2024. Koulussamme lisätään kielitietoisuutta kouluttamalla henkilökuntaa pikkukursseilla. Toteutamme syksyllä 2023 yhteisen tilataideteoksen, jonka tarkoituksena on tuoda näkyväksi ja sitouttaa oppilaita syrjinnän vastaiseen työhön. Kehitämme edelleen inklusiivisia opetusjärjestelyitä. 2024-2025 Toimenpiteet: Vahvistamme ajatusta koulussamme syrjinnästä vapaana alueena. Huomioimme Rasismin vastaisen viikon. Pyritään tekemään koulun tapahtumista saavutettavampia kaikille huomioiden eri kieli- ja kulttuuritaustat. Kehitämme edelleen inklusiivisia opetusjärjestelyitä. Tavoitteena on ylläpitää tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää seinää, jolla tiedotetaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista.
Edistääksemme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koko koulun tasolla pidämme yllä opettajista koostuvaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuustiimiä. Tavoitteena on myös osallistaa oppilaita mukaan toimintaan ja koulun kehittämiseen. Tämän lisäksi tavoitteena on suunnitella tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusseinä, jossa tiedotetaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista. Tämän lisäksi kartoitamme oppilaiden ajatuksia koulumme yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta. Lisäämme henkilökunnan ja oppilaiden tietoisuutta turvallisemman tilan periaatteista. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista arvioidaan keväällä 2025.	

4. SUUNNITELMAN SEURANTA, TOIMENPITEIDEN TULOKSET JA ARVIOINTI

Seurannan tulokset kirjataan tähän:

Toimenpiteiden tulokset ja kokonaisarviointi: *Kirjoita tähän*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena: *Kirjoita tähän*

Päivämäärä: *Kirjoita tähän*

5. SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Suunnitelma julkaistaan koulun verkkosivuilla.